

آشنایی با روستای

کریجان

آشنایی با روستای لَریجان

ناشر: اعتدال

مؤلف: احمد براتی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۶

شمارگان: ۲۰۰۰

چاپ: سبحان

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۹۳-۲۰-۷

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ می باشد

مركز پخش:

قم خیابان ارم، پاساژ قدس طبقه آخر پلاک ۱۶۳

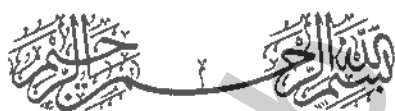
تلفن: ۰۹۱۲ ۴۵۱ ۰۱۶۳

فهرست مطالب

۱۵.....	سر آغاز
۱۹.....	مقدمه:
۲۳.....	بخش اول: بعد جغرافیائی
۲۳.....	یکم: شهر محلات
۲۸.....	دوم: روستای لریجان
۳۵.....	پاره ای از اصطلاحات که بعضاً اکنون نیز رایج می باشد.
۳۸.....	بخش دوم: بعد تاریخی
۴۶.....	یکم: در باب پیدایش روستا
۴۸.....	دوم: پیرامون بنای قلعه
۴۹.....	سوم: پیرامون تقسیم بندی قلعه
۵۱.....	چهارم: پیرامون بعد دفاعی قلعه
۵۴.....	پنجم: مسجد روستا
۵۵.....	ششم: چنار نظر کرده
۵۷.....	هفتم: حمام
۵۸.....	هشتم: آب انبار
۵۹.....	نهم: در باب سکنی گزیدن خارج از قلعه
۶۵.....	بخش سوم: بعد اقتصادی

۶۵.....	یکم: کشاورزی
۷۱.....	دوم: دامداری
۷۲.....	سوم: کارگری
۷۳.....	چهارم: صنایع دستی
۷۵.....	بخش چهارم: بعد اجتماعی
۷۸.....	زبان:
۷۹.....	نژاد:
۷۹.....	جمعیت:
۸۰.....	پیرامون نامهای خانوادگی:
۸۰.....	رسوم و سنن و عقیده (مذهب):
۸۰.....	رسوم و سنن:
۸۱.....	مراسم چوب بازی:
۸۷.....	یکم: نقش مردم روستا در جریان انقلاب اسلامی و دوران پس از پیروزی انقلاب:
۹۱.....	شهید حسین حبیبی
۹۱.....	«فرازی از وصیت نامه شهید حسین حبیبی»
۹۳.....	شهید مجتبی نجفی
۹۳.....	«فرازی از وصیت نامه شهید»
۹۵.....	شهید محمد رضا (مصطفی) اسلام بیگ
۹۵.....	«فرازی از وصیت نامه شهید»
۹۷.....	شهید حسن آقا محسنی
۹۸.....	شهید سلطانعلی آقا محسنی
۹۹.....	شهید احمد آقا محسنی
۹۹.....	«فرازی از وصیت نامه شهید»

- شہید حاج غضنفر کریمعلی ۱۰۱
- شہید محمد کریمعلی ۱۰۲
- شہید اصغر علی اکبری ۱۰۳
- کمیته‌های مردم لریجان به جبهه‌های حق علیه باطل: ۱۰۷
- بخش پنجم: بعد آموزشی و فرهنگی ۱۱۰
- یکم: مکتب خانہ ۱۱۰
- دوم: اولین نظام آموزشی ۱۱۱
- سوم: نهضت سواد آموزی ۱۱۳
- چهارم: انجمن اسلامی جوانان روستا: ۱۱۴
- بخش ششم: بعد توسعه نیافتگی ۱۱۷
- یکم: عملکرد دولت طی سالهای قبل از انقلاب در جهت عمران روستا: ۱۱۷
- دوم: عملکرد دولت طی سالهای بعد از انقلاب ۱۱۹
- برق رسانی: ۱۱۹
- حمام: ۱۲۰
- بند انحرافی آب: ۱۲۰
- مخابرات: ۱۲۲
- شرکت سنگستان: ۱۲۳
- منابع و مآخذ ۱۲۴

سر آغاز

سال ۱۳۷۰ شمسی از آنجائیکه برای خدمت سربازی در شهر تهران بودم پس از ترخیص از خدمت در همان شهر به کار در گل فروشی مشغول شدم و در مهر ماه همان سال به روستای زادگاه خود برگشتم تا در دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق در رشته حقوق به تحصیل علم پردازم، مدت کمی از تحصیل نگذشته بود که جرعه ای در ذهنم ایجاد شد و باعث شد که به فکر معرفی روستای زادگاهم (لریجان) بیفتم و این شد که کمر همّت را بستم و مشغول به جمع آوری اطلاعات شدم، در این میان در تقسیم بندی و فصل بندی که برای کتاب خود نموده بودم در فصل فرهنگی متوجه وجود تعدادی مرد بیسواد در روستا شدم و این در حالی بود که هر چه کلاس سواد آموزی در روستا تشکیل شده بود برای زنان روستایی بود و مردان از این نعمت محروم بودند، این امر حقیر را بر آن داشت که از مردان روستا دعوت کنم و کلاسی جهت سواد آموزی مردان بیسواد روستا در محل دبستان روستا و با حمایت و پشتیبانی نهضت سواد آموزی شهرستان محلات

و زحمات بی دریغ مسئول محترم نهضت آن شهرستان جناب آقای حسنی تشکیل دهیم که بحمد... پس از مراجعت از دانشگاه تا ساعت ۹ شب این کلاس ادامه داشت و خداوند تبارک و تعالی عنایت فرموده و تعدادی از مردان روستا دوره مقدماتی نهضت را گذراندند و در حین برگزاری این کلاس تعدادی علاقمند به فراگیری روخوانی قرآن کریم از حقیر خواستند که بعد از کلاس سواد آموزی برای ایشان آموزش روخوانی قرآن کریم داشته باشیم که بحمد... تعالی تا ساعت ۱۰/۵ شب هم این کلاس را تشکیل دادیم و با فرا رسیدن ماه مبارک رمضان در سال ۱۳۷۰ هجری شمسی عزیزان عاشق به روخوانی قرآن در جلسه قرائت قرآن در مسجد جامع روستا شرکت و تلاوت قرآن داشتند که در همان ماه مبارک یک کلاس آموزش روخوانی قرآن برای پسران و یک کلاس آموزش روخوانی قرآن هم برای دختران روستا برگزار نمودیم و در سال ۱۳۷۱ هجری شمسی کلاس تکمیلی نهضت سواد آموزی را تشکیل دادیم که به دلیل عدم استقبال سواد آموزان به سرانجام نرسید اما کلاسها و جلسات قرآنی در ماه مبارک رمضان تا سال ۱۳۷۸ که به شهر مقدس قم مهاجرت نمودم و حضرت حق جل و عظمت افتخار مجاورت کریمه اهل بیت علیهم السلام را نصیب نمود ادامه داشت و توفیق همین کلاسها و جلسات قرآنی بود که در سال ۱۳۷۲ پایگاه مقاومت بسیج را با همکاری و همیاری تعدادی از جوانان بسیجی و رزمنده روستا فعال نمودیم و توفیق دیگر آن بود که پس از فارغ التحصیلی وارد حوزه علمیه شده و افتخار تلمذ در مکتب امام صادق علیه السلام حاصل گشت هر

چند عارضه کسالت حسرت تکمیل تدرّس را به دلم گذاشت.

اما سرنوشت این کتاب بسیار جالب است چرا که نسخه اصل این کتاب با عکسهای دیدنی از روستا را در سال ۱۳۷۳ جهت اظهار نظر به استاد کار تحقیقی در دانشگاه دادم آن استاد عزیز هیچگاه این نسخه که بیش از دو سال برای آن زحمت کشیده بودم را عودت نداد لذا پس از نا امیدی از ایشان تصمیم گرفتم نسخه کپی که داشتم را جهت چاپ مرتب کنم که مشکل مالی و پیشنهاد یک رند موجب شد تنها نسخه کپی را به او بدهم تا با نام خودم به چاپ برساند که متأسفانه پس از دو سال دوندگی متوجه شدم نسخه کپی به طوری ناشایست مورد دستبرد قرار گرفته است بهر حال در سال ۱۳۷۹ آنرا باز پس گرفتم و لکن مشغله زیاد کار اداری مجال تنظیم مجدد و رفع نقایص ایجاد شده (توسط آن رند) را نمی داد تا اینکه در سال ۱۳۸۵ تصمیم جدی بر این مهم را گرفتم، به نظرم آمد که متن اصلی که مربوط به اوایل دهه ۷۰ می باشد را تغییر ندهم شاید از جذابیت بیشتری برخوردار باشد و تقریباً در اکثر مطالب همان متن اصلی جهت چاپ ارائه شده است و تنها تغییر مهم استفاده از عکسهای آقای حمید اسماعیلی عکاس خوب طبیعت می باشد که جهت تهیه عکس با مهارت خاص و حوصله فراوان و سرمایه خودشان در اینخصوص همکاری بسیار زیادی نمودند که از ایشان کمال تقدیر و تشکر می شود.

لازم بذکر است که هدف از تنظیم این نوشتار فقط معرفی روستا به ایران شناسان عزیز و ایجاد علاقه و وفاداری جوانان روستای لریجان به

زادگاه خود در هر جا و هر زمان و هر پست و مقامی که هستند می باشد و ذکر یا عدم ذکر نام شخص یا اشخاص هیچ دلیلی بر تأیید یا رد ایشان نمی باشد هر چند حقیر باتمام وجود به هم ولایتی هایم عشق می ورزم دوستان دارم و برای همه احترام قائلم.

زمستان ۱۳۸۶

قم - احمد براتی

۰۹۱۲۴۵۱۰۱۶۳

مقدمه:

بنام آن کسی که نامش زینت بخش زبانهاست. بنام آن کسی که یادش آرام بخش دلهاست. بنام آن کسی که هم زندگی و هم عبادت ما و هم مردن ما برای اوست. بنام آنکسی که خالق همه و همه هست.

یکی از راههای شناختن خداوند تبارک و تعالی طریق طبیعی آنست که میسر است برای افراد عامی، سوای از شناخت فلسفی و عرفانی که مسلک علما و عرفاست، لهذا شناخت طبیعت و به تبع آن آشنایی به محیط زندگی، افراد بشر را بر آن می دارد که با عشق و علاقه فراوان به زندگی و النهایه پیمودن طریق اولیاء الله ادامه دهند، بنابر همین هدف والا حقیر سعی به توصیف زادگاه خود در قالب یک کتاب نمودم.

در این کتاب سعی شده است که موضوعات را در بخشهای گوناگون بیان نموده، تا موثر بوده و جذابیت بیشتری داشته باشد.

باید در اینجا این مطلب را بگویم که این تحقیق اولین اثر مکتوب راجع به روستای لریجان می باشد و ممکن است دارای نقص بسیار از جمله در بخش تاریخی باشد، امید آن است با استعانت از خداوند تبارک و تعالی و

یاری محقق دانشمند جناب دکتر مرتضی فرهادی،^۱ بتوانیم تاریخ مستند روستا را به رشته تحریر و انشاء الله منتشر کنیم.

هدف حقیر بر آن نیست که به خواننده تلقین نمایم که تمام مطالب این تحقیق صحیح و خالی از اشکال است لذا امید است که در باز نویسی بعدی از راهنمایی های شما بهره مند شویم.

این تحفه دارای پنج بخش می باشد که در بخش اول به توصیف جغرافیائی شهرستان محلات و روستای لریجان پرداخته است سپس در بخش دوم مطالبی در مورد پیشینه ی تاریخی و مکانهای قدیمی روستا نگاشته شده و در بخش سوم بعد اقتصاد روستا بررسی و طرق معیشتی ساکنین لریجان در مباحث کشاورزی، دامداری و غیره مورد ارزیابی قرار گرفته است، در بخش چهارم به بعد اجتماعی نظری داریم و یادی از شهیدان همیشه زنده این خطه از سرزمین دلبران کرده ایم و در بخش پنجم به تحلیل بعد فرهنگی آموزشی در روستا پرداخته و راجع به فعالیتهای نهضت سواد آموزی در روستای لریجان مطالبی به رشته ی تحریر در آمده است.

در پایان این مقدمه باید از برادران عزیزی که در ادارات مختلف شهر محلات نهایت همکاری را با حقیر نمودند تشکر و قدردانی بنمایم و جای آن دارد که یادی از ایشان بکنیم: آقایان ابوالفضل رستمی و امرالله شهبازی

۱. معظم له از اساتید دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه، علامه طباطبائی هستند که دو جلد تاریخ کمره را نگاشته اند و هم اکنون تاریخ نیمه ور را در دست تالیف دارند که ما پس از پایان یافتن تحقیق خود با ایشان آشنا شدیم.

در واحد سیاسی و انتظامی فرمانداری محلات، برادر پاسدار حاج محمد نجفی مسئول ستاد هفتم تیر مستقر در فرمانداری محلات، و آقای شیخ حسنی در اداره حج و اوقات و امور خیریه شهر محلات و آقای حاج برات در جهاد سازندگی این شهرستان همچنین باید از افراد مسن روستا تشکر بکنم که وقت گرانبهای خود را جهت مصاحبه حقیر اختصاص داده و با حوصله فراوان به سوالات ما پاسخ دادند.

اجرکم عند الله

انشاء الله گامی هر چند کوچک در این راه طولانی برداشته باشیم.

به تاریخ ۱۳۷۲/۸/۱۵

احمد براتی